

СПРАВА «КАРДАВА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF KARDAVA v. UKRAINE)

(заява № 19886/09)

Стислий виклад рішення від 17 грудня 2019 року

У серпні 2008 року працівники міліції затримали заявника за підозрою у вчиненні розбійного нападу та зберіганні наркотичних засобів. Згідно з твердженнями заявника він зазнав катування з метою отримання зізнавальних показань щодо злочинів, у вчиненні яких він підозрювався. Заявнику обрали запобіжний захід у вигляді тримання під вартою та помістили до Київського слідчого ізолятора (далі — СІЗО).

Перебуваючи під вартою, заявник скаржився на жорстоке поводження працівників міліції, однак прокуратура відмовила у порушенні кримінальної справи щодо цього. У зв'язку з істотним погіршенням стану здоров'я заявника доставили до лікарні, де він пройшов лікування з огляду на виявлені у нього тілесні ушкодження.

У подальшому заявник кілька разів звертався до адміністрації СІЗО за медичною допомогою, оскільки йому було діагностовано також низку хронічних хвороб. Підстав для термінової госпіталізації заявника поза межами СІЗО лікарі не знаходили.

Під час розгляду кримінальної справи у суді заявник та його захисник звертались з клопотаннями про звільнення з-під варти через проблеми заявника зі здоров'ям, у задоволенні яких було відмовлено.

У квітні 2010 року заявника знову доставили до лікарні, де він згодом помер. У відповідь на скаргу сестри заявника прокуратура двічі відмовила у порушенні кримінальної справи за фактом смерті заявника, встановивши відсутність складу злочину.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та непроведення органами влади розслідування у зв'язку з цим та за статтями 2 і 3 Конвенції на ненадання органами влади медичної допомоги під час тримання його під вартою, що поставило під загрозу його здоров'я та життя. Заявник також висував інші скарги за статтями 5, 6, 14, 16, 17, 18 Конвенції та за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд вказав, що органи влади не навели жодного правдоподібного пояснення та не спростували твердження заявника щодо його тілесних ушкоджень. Враховуючи, що протягом усього відповідного періоду заявник знаходився під контролем органів влади, Європейський суд дійшов висновку, що держава має нести відповідальність за стверджуване жорстоке поводження, яке слід кваліфікувати як нелюдське та таке, що при-

нижує гідність, та констатував порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції. Крім того, посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд зазначив, що у цій справі не було здійснено жодних серйозних спроб розслідувати твердження заявника про жорстоке поводження працівників міліції та констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

Враховуючи смерть заявника під час тримання його під вартою, Європейський суд вирішив розглянути скарги заявника на ненадання органами влади медичної допомоги за статтею 2 Конвенції. Європейський суд дійшов висновку, що органи влади не виконали належним чином своє позитивне зобов'язання забезпечити заявника комплексною і належною медичною допомогою під час тримання під вартою та захистити його право на життя, отже, було порушено статтю 2 Конвенції.

Щодо решти скарг заявника Європейський суд зазначив, що беручи до уваги висновки за статтями 2 і 3 Конвенції, основні юридичні питання у цій заяві вже були розглянуті та немає необхідності у винесенні окремого рішення щодо прийнятності та суті інших скарг.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує*, що сестра заявника, пані Манана, має право продовжити це провадження від імені заявника;

2. *Оголошує* прийнятними скарги за статтями 2 і 3 Конвенції (щодо жорстокого поводження із заявником та стверджуваного непроведення ефективного розслідування у зв'язку з цим, а також стверджуваної неспроможності органів влади захистити право заявника на життя);

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку із жорстоким поводженням із заявником під час тримання під вартою;

4. *Постановляє*, що було порушено статтю 2 Конвенції у зв'язку з непроведенням ефективного розслідування твердження заявника про жорстоке поводження;

5. *Постановляє*, що було порушено статтю 2 Конвенції у зв'язку з неспроможністю органів влади захистити право заявника на життя;

6. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати інші скарги за Конвенцією;

7. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити сестрі заявника такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 8 000 (вісім тисяч євро) та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 500 (п'ятсот) та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись сестрі заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат; ця сума має бути сплачена на банківський рахунок пана О. Веремієнка;

(iii) 500 (п'ятсот) та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись сестрі заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат; ця сума має бути сплачена на банківський рахунок пані А. Муканової;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

8. Відхиляє решту вимог щодо справедливої сатисфакції.